

בתי המשפט

תק 000164/09		ב"מ לתביעות קטנות ראשון לציון	
18/06/2009	תאריך:	כב' השופטת איטה נחמן	בפני:

בעניין: דור-ולט מיכל

התובע

נ ג ד

1. מ.י.ס דנטל המרכז לרפואת הפה בע"מ

2. יצחק סבאג

הנתבעים

פסק דין

1. בפני תביעה להשבת כספים בסך של 19,000 ₪ בגין הפרת חוזה בין התובעת לנתבעים.

טענות הצדדים:

2. התובעת טענה בכתב תביעתה כי בשל היותה סובלת מחרדה דנטלית חיפשה רופא שיניים מקצועי

שיאפשר לה לעבור את טיפולי השיניים בצורה הטובה והמקצועית ביותר. לשם כך פנתה בנובמבר

2007 אל הנתבעת 1 למטרת טיפול שיניים מקיף, שם פגשה את ד"ר אברי לב, שהועסק אצל

הנתבעת, וחשה כי הוא יוכל לטפל בה במקצועיות הנדרשת בשל תחושות החרדה מהן היא סובלת.

התובעת התנתה את התקשרותה עם הנתבעת 1 בכך שד"ר לב יטפל בה, הוא ולא אחר, ולאחר הבטחה מצד נתבע 2 שכך אכן יהיה, שילמה את עלות הטיפול בסך של 25,000 ₪ והחלה את הטיפולים. בהמשך, הובא לידיעת התובעת כי ד"ר לב לא ימשיך לעבוד אצל הנתבעת 1. משכך, פנתה אל נתבע 2 אשר ציין בפניה כי הטיפולים יימשכו כסדרם על ידי רופא אחר מטעמם. לאור זאת, החליטה התובעת לסיים התקשרותה עם הנתבעת 1 וביקשה לקבל את יתרת כספה, אך נענתה בסירוב.

3. הנתבעת 1 בכתב הגנתה טענה כי הינה חדלת פרעון החל מנובמבר 2008 והמייצג אותה הינו הבעלים ובעל רוב המניות, מר יצחק סבאג. לטענתה, התובעת אכן פנתה ביוני 2007 אל הנתבעת 1 לשם קבלת טיפול שיניים וקיבלה הצעת מחיר בסך 53,000 ₪ והחלה בטיפול כאשר בשלב מסוים הפסיקה את הטיפול בשל החרדה הדנטלית ממנה היא סובלת.

4. בדיון שבפני חזרה התובעת על האמור בכתב תביעתה והוסיפה כי אין זה נכון שקיבלה טיפולי עקירת שיניים בלסת העליונה והתחתונה אלא נעקרו לה אצל הנתבעת 4 שיניים בלבד והורכבו לה שיניים תותבות זמניות הנמצאות עד היום אצלה בפה וכן שני שתלים ולא מעבר לכך. בשל כך, דרשה להשיב לה את יתרת הכסף בסך 19,000 ₪.

5. הנתבע 2 טען במהלך הדיון כי התובעת היא שהחליטה לעזוב באמצע הטיפול ולכן היא צריכה לשלם על כל הטיפולים אותם קיבלה. בנוסף, טען נתבע 2 כי הוא מציע לתובעת טיפולי שיניים אצל רופאים מבית חולים הדסה עין כרם ללא תוספת מחיר, וחזר והדגיש כי הנתבעת 1 הינה חברה חדלת פרעון.

6. לאחר ששמעתי את הצדדים ועיינתי בכתבי הטענות החלטתי שמן הראוי לצרף את מר יצחק סבאג כנתבע נוסף לכתב התביעה וכך אכן עשיתי מכוח סמכותי על פי סעיף 24 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 בעת הדיון שבפני, ואפרט.

הדיון:

7. אחריות אישית כנגד בעלי מניות קמה הן מכוח דיני החברות המכפיפים את מקבלי ההחלטות בחברה להסדרי דין שונים כאשר ניתן לתבוע את מקבלי ההחלטות בגין ההפרה, והן מכוח הדין הכללי, כאשר

מקבל ההחלטות בשם החברה אינו פטור מהנורמות שבפקודת הנזיקין או חובת תום הלב מכוח דיני החוזים, כדי, שבמקרה של הפרה יוכל הצד הנפגע לתבוע את מקבלי החלטות בגין ההפרה, זוהי מהותה של תורת האורגנים.

בע"א 230/80 פנידור חברה להשקעות פתוח ובנין בע"מ נ' דוד קסטרו, פ"ד לה(2), 713, נאמר:

"... עלינו להפנות את לבנו לאותן מערכות דינים, שעניינן מידת ההתנהגות הראויה, המוטלת על המנהל, המנהל עם צד שלישי משא ומתן לקראת כריתתו של חוזה עם החברה. מערכת דינים זו מצויה בשני מקורות משפטיים עיקריים: הוראת סעיף 12 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973 (להלן - "חוק החוזים"), והוראות סעיפים 135-36 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש]... מן הראוי הוא להחיל את הוראת סעיף 12 על התנהגותו של שלוח או מנהל בכל מקרה, שבו הצד השלישי, המנהל משא ומתן עם השלוח או המנהל, נוטה אמון לאותו שלוח ולאותו מנהל. יסודו של סעיף 12 לחוק החוזים ביחסי אמון, החייבים לשרור בין צדדים המנהלים משא ומתן לקראת כריתתו של חוזה. בכך מורחב האמון החוזי, שמקורו בסעיף 39 לחוק החוזים, לעבר השלב הטרומי חוזי. אם מכוח היחסים שביניהם נוטה הצד השלישי ליתן אמון בשלוח או במנהל, מן הדין הוא, כי השלוח או המנהל יקיימו אמון זה... מקום שמערכת היחסים העובדתית בין השלוח או המנהל לבין הצד השלישי היא כזו, שהצד השלישי שם מבטחו בשלוח או במנהל, ורואה בו, מטעם זה או אחר, מקור לאמון, מן הראוי הוא, על-פי הוראת סעיף 12 לחוק החוזים, כי אמון זה יוגשם בניהול משא ומתן בדרך מקובלת ובתום-לב...".

עליה חזר גם הנשיא א. ברק בת.א (י-ם) 3114/01 דלתות חמדה בע"מ נ' עץ בן אבו בע"מ:

"חב האורגן הפועל בשם החברה בחובת תום לב אישית כלפי צד ג' המתקשר עם החברה... תוך פיתוח הרובריקה של חובה אישית זו, ניתן למנוע מן האורגן של החברה להתכחש למצגים שיצר בשמה... עליה הסתמכו צדדים שלישיים...

8. גם על פי סעיף 54 (ב) לחוק החברות אין בייחוס פעולה או כוונה של אורגן לחברה כדי לגרוע מאחריותו האישית של אותו אורגן לנזקים שנגרמו בעטייה של התנהגותו ו/או מחדלו. לכן, היותו של הנתבע 2 אורגן של תאגיד אין בו כדי ליתן לו הגנה מאחריות. הנתבעים התחייבו כלפי התובעת כי ד"ר לב יטפל בה מתחילת הטיפול ועד סופו. סיום עבודתו של ד"ר לב אצל הנתבעת 1 הביא לכך שהנתבעים לא יכלו לקיים את התחייבויותיהם כלפי התובעת ובכך הפרו את חובת תום הלב בקיום חוזים הקבועה בסעיף 39 לחוק החוזים [חלק כללי], התשמ"ג-1973 (להלן: "חוק החוזים"), שכן, עד היום התובעת לא סיימה את טיפוליה ונשארה עם התובעות הזמניות שהורכבו לה על ידי ד"ר לב.

9. עוד נקבע כי "חובת תום הלב מהווה הוראת יסוד במשפט הישראלי (ע"א 6370/00 קל בנין בע"מ נ' ע.ר.מ. רעננה לבניה והשכרה בע"מ, פ"ד נו(3)289, 287) והיא מהווה נשמתה של מערכת המשפט, ומקימה בפני הפרט את החובה לנהוג ביושר ובהגינות בחברת בני האדם (ע"א 391/80 לסרסון נ' שכונ עובדים בע"מ, פ"ד לח(2)237, 264; בג"ץ 59/80 שירותי תחבורה ציבוריים באר-שבע נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד לה(1)828, 834).

הדברים מקבלים משנה תוקף לאור כניסתו, בקרוב, לתוקף של הקודקס האזרחי החדש אשר מבסס את חובת תום הלב בכל המישורים: "חובת תום הלב אינה חלה רק במערכת יחסים בין צדדים ל"חוזה" במסגרת "המעגל החוזי" אלא משתרעת על פני מעגלים נוספים ורחבים אף יותר לרבות על "המעגל האזרחי" ו"המעגל הציבורי", כאשר "במעגלים השני והשלישי חל עקרון תום הלב, מכח שילוב הוראות סעיפים 39 ו-61 לחוק החוזים הכללי, על פעולות משפטיות שאינן בבחינת חוזה ועל חיובים שאינם נובעים מחוזה. דין החוזים הפך, באמצעות סעיף 61 (ב) לחוק החוזים, עוגן לעקרון תום הלב במשפט הישראלי כולו...הפך עקרון תום הלב לעקרון יסוד החולש על כלל המערכת המשפטית" עם כניסת הקודקס האזרחי החדש לתוקפו יחול עקרון תום הלב על כל המשפט האזרחי מכח ההוראה הכללית של סעיף 2 להצעת חוק יחסי ממונות, הקובעת את עקרון תום הלב כעקרון על (ההדגשה במקור). (גבריאלה שלו "דיני חוזים - החלק הכללי לקראת קודיפיקציה של המשפט האזרחי").

ובאים לידי ביטוי בדברי תזכיר חוק דיני ממונות, תשס"ו-2006 (פורסם ביום 16/8/06):

"...החלק הראשון של הצעת החוק קובע עקרונות כלליים החלים על כל ההוראות שבהצעה. כך הוא לעניין עקרון תום הלב, כך הוא לעקרון כי "אין החוטא נשכר". עקרונות אלו פורשים כנפיהם על החוק כולו. כל זכות, חירות, כפיפות או כוח המוכרים בהצעה מופעלים על פי עקרונות כללים אלה..." (סעיף 16 עמ' 6).

וכן בפתח דברי ההסבר לתזכיר חוק דיני ממונות, התשס"ו-2006: "עקרון מרכזי של החקיקה האזרחית הוא עקרון תום הלב. על כן מורה החוק המוצע כי בכל שימוש בזכות, בביצוע של פעולה משפטית ובקיום של חיוב יש לנהוג בתום לב. על פי אמת מידה זו יבחנו הצדדים בהפעלת או באי הפעלת זכויותיהם, חובותיהם, כוחותיהם וחסינותיהם לפי חוזה או לפי החוק" (סעיף 2).

10. אחריותו האישית של אורגן נובעת גם מכוח עוולת הרשלנות עפ"י סעיפים 35-36 לפקודת הנזיקין הקובעת כי פעילות בשם החברה אינה פוטרת את המנהל, נושא משרה, הדירקטור או בעל המניות, מן החובות הכלליות לפעול עפ"י דין. ככול ולמרות שתורת האורגנים מרחיבה את מעגל היריבות ומאפשרת הטלת אחריות על החברה בגין עוולה שמבצע אורגן שלה, הרי שהרחבת מעגל היריבות אינה פוטרת את המעוול מאחריותו האישית בגין אותה עוולה. אחריות החברה עשויה להצטרף לאחריותו האישית של האורגן המעוול, אך בשום מקרה אינה יכולה להחליפה.

12. ולענייננו, על פי העובדות שבפני, עולה כי התובעת התנתה את ההתקשרות עם נתבעת 1 בעובדה שד"ר לב הוא אשר יטפל בה מתחילת הטיפול ועד סופו, כפי שהובטח לה על ידי נתבע 2, אשר לא סתר עובדה זו, אך טען כי התובעת החליטה לסיים התקשרותה עם הנתבעת 1 מסיבותיה שלה. מאמינה אני לתובעת, כי שמה מבטחה ואמונה בהבטחותיו של נתבע 2, כי אכן ד"ר לב הוא זה אשר יטפל בה מתחילת הטיפול ועד סיומו לאור נסיבותיה האישיות. משכך, הנתבע 2 נקט בחוסר תום לב, כאשר לא עשה דבר כדי למלא הבטחותיו כלפי התובעת. כמו כן, הנתבע 2 לא נקט בזהירות הנדרשת ממנו, ובכך התרשל וגרם לתובעת במעשיו ו/או במחדליו, נזקים פיזיים, כאמור בדברי הנתבעת כי עד היום

לא טיפלה בפיה ונשארה עם השיניים התותבות הזמניות בשל העובדה, כי מצד אחד הנתבעת 1 הפרה את הסכם ההתקשרות ומצד שני מסרבת להחזיר לה את כספה, דבר שגרם לה אף לנזקים נפשיים. בכך אף הפר את חובת הזהירות החלה עליו, כאמור בסעיף 252 לחוק החברות.

וכפי שנאמר על ידי השופט אור בע"א 4612/95 איתמר מתתיהו נ' שטיל יהודית, פ"ד נא(4), 769, אשר פירט כי בנסיבות מסוימות, לגישתו, ראוי להכיר בחובת זהירות של נושא המשרה כלפי נושי החברה:

"לצורך העניין שבפנינו, די שנעמוד על כך, שלצורך גיבושה של חובת זהירות אישית עצמאית של המנהל, נדרש לבסס מערכת נתונים החורגת מגדר פעילותו הרגילה והשיגרתית של נושא משרה בחברה. בלי למצות, עשויה להיות בעניין זה משמעות לנתונים, כמו מומחיות אישית של המנהל בעניין נושא ההתקשרות, שעליה סמך הצד האחר להתקשרות (ראו פסק-דינו של בית-המשפט האנגלי לערעורים בפרשת *Williams v. Natural Life Health Foods Ltd. (1997) [26]*); חובות מקצועיות של המנהל, המבוססות על מיומנות מקצועית שלו - למשל, כרופא, כעורך-דין או כמתכנן (ראו פסק-דינו של בית-המשפט הפדרלי המחוזי במדינת לואיזיאנה בפרשת *Avondail Shipyards, Inc. v. Vessel Thomas E. Cuffe (1977) [23]*); או קיומם של יחסים מיוחדים בין המנהל לבין הצד השלישי, אשר הביאו לכך שהצד השלישי נתן במנהל המסוים את אמונו ואת ביטחונו כי המנהל, באופן אישי, לוקח אחריות כלפי הצד השלישי (ראו פסק-הדין של בית-המשפט לערעורים של מדינת מינסוטה בפרשת *Avery V. Solargizer Intern., Inc. (1988)*). על-כן, השאלה היא אם הניחו המערערים תשתית עובדתית, שממנה ניתן להסיק כי פעילותם של המנהלים בהתקשרות האמורה חרגה מפעולתם השיגרתית כמנהלים בחברה, באופן שמטיל

עליהם חובת זהירות אישית כלפי המערערים" (שם, בעמ' 792). (הדגשה

שלי - א.נ.).

13. עוד מאמינה אני לתובעת כי שילמה לנתבעת 1 סך של 25,000 ₪ לצורך קבלת הטיפול מתחילתו ועד סופו, אך לא זכתה בכך, מלבד 4 עקירות, השתלת שני שתלים והרכבת שיניים תותבות זמניות בפיה ואיני מאמינה לנתבע 2 כי הצעת המחיר עמדה על סך 53,000 ₪, שכן, לא הגיש לעיוני מסמך המאשר זאת. אמנם נתבע 2 הגיש לבית המשפט את צילום פיה של התובעת, אך לא ניתן ללמוד ממנו, ללא כרטיס העבודה של הרופא המטפל, מה אכן נעשה בפועל ומה היה מצב פיה של התובעת טרם הגעתה לטיפול אצל הנתבעת 1. משכך, לא הצליחו הנתבעים לסתור את טענתה של התובעת לגבי הטיפול אותו קיבלה ולגבי הסכומים אותם נדרשה לשלם.

14. לעניין טענתם של הנתבעים כי אין לבית משפט זה סמכות לדון בתביעה, שכן סכום התביעה עולה על הסך של 17,800 ₪ ומשכך דין התביעה להידחות, הריני להפנות את הנתבעים להנחיה למזכירויות, לפיה שר המשפטים, על פי הסמכות הנתונה לו בסעיף 60(ג) לחוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד-1984, באישורה של ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, קבע כי החל מיום 1 בספטמבר 2008 (א' באלול התשס"ח), בית המשפט לתביעות קטנות ידון בתביעות לתשלום סכום שאינו עולה על 30,000 ₪ (במקום סכום של 17,800 ₪ שהיה הסכום המירבי להגשת תביעות בבית משפט לתביעות קטנות).

סוף דבר:

15. לאור כל האמור לעיל, אני קובעת כי הנתבעים ביחד ולחוד ישלמו לתובעת סך של 19,000 ₪ בתוך 30 יום מהיום, שאם לא כן ישא הסכום הפרשי ריבית והצמדה החל מיום הגשת התביעה, 8/1/09 ועד ליום התשלום המלא בפועל.

עוד אני מחייבת את הנתבעים ביחד ולחוד לשלם לתובעת הוצאות משפט בסך של 1,000 ₪, בתוך 30 יום מהיום, שאם לא כן, ישא הסכום הפרשי ריבית והצמדה מהיום ועד ליום התשלום המלא בפועל, וזאת לנוכח התרשמותי כי הנתבעים עשו כל שאלל ידם על מנת שלא להשיב לתובעת את הסכומים המגיעים לה, החל באי הגשת כתב הגנה במועד, דבר שלא איפשר לתובעת לקרוא את כתב

ההגנה כראוי ולהתארגן לקראתו, וכלה בטענה שהנתבעת 1 הינה חברה חדלת פרעון, דבר, שכאמור, לא הוכח בפני.

כמו כן אני מחייבת את הנתבעים ביחד ולחוד לשלם לתובעת סך של 2,000 ₪ בגין עוגמת נפש, בתוך 30 יום מהיום, שאם לא כן, ישא הסכום הפרשי ריבית והצמדה מהיום ועד ליום התשלום המלא בפועל, על כך, שבשל מעשיהם ו/או מחדליהם של הנתבעים, לא סיימה את הטיפול אותו התחילה ונאלצה להישאר עם שיניים תותבות זמניות בפיה.

ניתן היום כ"ו בסיון, תשס"ט (18 ביוני 2009) בהעדר הצדדים.

מזכירות בית המשפט תשלח העתק פסק הדין לצדדים בדואר רשום.

איטה נחמן, שופטת